

Информације:

ЗАКЉУЧЦИ

ХИИ ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ ДРУШТВА ВЕТЕРИНАРА И ВЕТЕРИНАРСКИХ ТЕХНИЧАРА НРЦГ ОДРЖАНЕ У БАРУ 4. МАЈА 1961. ГОДИНЕ

I

У оквиру јубиларне прославе 20-годишњице народне револуције разматрани су резултати рада и развоја ветеринарске службе у НРЦГ, па је констатовано да је ветеринарска служба у овом периоду постигла знатне резултате што се види из следећег:

— у периоду од 1945. године цјелокупан домаћи стручни кадар састојао се од два ветеринара, док на цјелокупном подручју Црне Горе није постојала ни једна ветеринарска институција;

— у периоду после 1945. године до данас, на територији НР Црне Горе ради 35 ветеринара и 18 ветеринарских техничара. Осим тога, подигнуто је 21 ветеринарска амбуланта, један ветеринарски завод, један центар за вјештачко осјемењавање стоке, 17 комуналних и једна индустријска кланица и основано је 18 ветеринарских станица као основних организационих јединица, што значи, да свака изузимајући двије комуне имају по једну такву ветеринарску установу. Овим је створена солидна материјална основа за даљи развој ветеринарске службе;

— у периоду од 1945. године до данас, ветеринарска служба НР Црне Горе је у сталној борби против сточних зараза, успјела да многе од њих сузбије, а неке и искоријени нарочито оне које су у току рата и непосредно после њега наносиле озбиљне штете нашем сточном фонду;

— у овом периоду ветеринарска служба је дала свој допринос и активно учествовала у низу мјера које су се спроводиле и које се спровode на унапређењу сточарства у НР Црној Гори.

II

Скупштина је разматрала питање рада и активности Друштва у прошлој години, па је констатовала:

— да се теренске секције као основне организационе јединице Друштва нијесу довољно ангажовале да нађу форме и методе рада за рјешавање друштвених и стручних проблема на своме терену.

Због тога Скупштина инсистира да се организационе јединице — подружнице у будућем свом раду више ангажују у рјешавању проблема који су од животног интереса за рад службе на пољу друштвене и стручне дјелатности. Ово ће се постићи у првом реду повезивањем са свим друштвеним и политичким факторима на свом терену који су заинтересовани за рад ветеринарске службе и унапређење сточарства.

III

Скупштина је размотрила предлог за реорганизацију Друштва и израду нових Правила, па после је дискусије и изнијетих мишљења заузела је следећи став по овом питању:

— с обзиром на још увијек мали број чланова Друштва-свега 58, њихов распоред на територији Републике, отежане могућности финансијске и друге, не могу се примјенити исте организационе форме друштава других република у погледу формирања Савеза друштава, па је мјесто формирања више посебних друштава стала на становиште да остаје и даље једно друштво, а да се мјесто секција формирају подружнице за поједина подручја која ће обрађивати своју специфичну проблематику.

VI

У вези са друштвеном активношћу скупштина је констатовала да повезивање и координација рада између Друштва ветеринара и ветеринарских техничара НР Црне Горе и сродних друштава ни у овој години није остварена и ако постоји више проблема који би се заједничким радом и сарадњом могли успјешно ријешити.

Скупштина предлаже да Управни одбор Друштва чим прије размотри ово питање и нађе начин за успостављање ове сарадње.

V

Скупштина је кроз реферате и дискусију размотрила стање најважнијих заразних и паразитарних болести стоке на подручју Републике и констатовала да се још увијек појављују, иако у мањој мјери, заразне болести које представљају потенцијалну опасност за сточни фонд. Истакнуто је да су добрим дијелом узрок овој незаконитости код промета стоком и сточним производима ко-

је подржавају неке привредне организације, недостатак прописних кланица у неким комунама, као и недостатак финансијских средстава за рјешавање службе уклањања животињских љешева и других потенцијалних извора за ширење сточних заразних болести.

VI

Скупштина је са посебним интересовањем размотрила питање ветеринарске инспекције у чију надлежност спадају послови који се односе на заштиту здравља људи и домаћих животиња, а који су засновани на одредбама Основног закона о заштити стоке од сточних зараза и Основног закона о здравственом надзору над животним намирницама, па је апеловала на народне одборе општина да у што краћем року ријеше ово питање постављањем сталних ветеринарских инспектора.

VII

Скупштина је размотрила питање стручног усавршавања ветеринарских кадрова и стала на становиште да је ово питање од особите важности, нарочито кад се има у виду интензивирање сточарске производње, а у вези са тим и сложеност ветеринарске проблематике.

Скупштина сматра потребним да се убудуће план усавршавања ветеринарских кадрова у комунама координира са Управним одбором Друштва ветеринара и ветеринарских техничара НРЦГ.

Друштво ветеринара и ветеринарских техничара НРЦГ

СА НОВОСАДСКОГ САЈМА И ПРВЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ИЗЛОЖБЕ

Од 1928. године, када је у Новом Саду као центру пољопривредне производње, одржана прва пољопривредна изложба, готово сваке године тамо су се сакупљали произвођачи и потрошачи било ради трговине или ради размјене искустава у оквиру сајмова, односно

изложби. Те пољопривредне приредбе постепено су се развиле до те мјере да су постале познате не само у нашој земљи, већ су попримиле и међународни карактер.

Карактеристично је истаћи да су у предратном периоду на тим изложбама излагана само говеда,

свиње, живина, голубови те нешто мање коњи, овце и кунићи, док у послеријатном периоду на њима се манифестује цјелокупни развитак пољопривредне производње и снага социјалистичког сектора у пољопривреди, а комерцијални карактер тих приредби омогућава произвађачима да се што боље упознају са захтјевима тржишта, нарочито у погледу квалитета и асортимана производа. Искуства, која су се стицала послје сваке изложбе, указују на то да је Сајам у Новом Саду постао значајно пољопривредно тржиште, на којем се окупљају произвађачи, купци и посматрачи из многих крајева свијета.

Овогодишњи XXVIII пољопривредни сајам у Новом Саду најзначајнији је од свих досадашњих по томе:

— што се одржава у вријеме када се наша пољопривреда нашла пред обимним задацима постављеним новим петогодишњим планом;

— што је на њему своје производе излагао до сада највећи број излагача тј. 2.135 од којих 455 излагача из 18 иностраних земаља и што је дошла до изражаја тежња произвађача да заједнички иступају у оквиру својих пословних удружења и заједница;

— што је изложбени простор обухватао до сада највећу површину 84.600 м² отвореног, 24.140 м² затвореног изложбеног простора са 15 изложбених павиљона те 600 м² наткривог простора;

— што је ове године први пута послје ослобођења у оквиру Сајма приређена и Прва југословенска пољопривредна изложба, коју је организовао Савез пољопривредно-шумарских комора Југославије, поводом значајних успјеха, које је наша пољопривреда постигла у протеклих петнаест година, а нарочито у посљедње четири године, у којем су периоду задаци петогодишњег плана премашени за 10% у укупном обиму пољопривредне производње, када је у односу на задатак постављен пер-

спективним планом 1957 — 1961. за 1961. годину вриједност предвиђене производње још 1959. године премашена за 9%, а 1960. за 3%, када је учешће сточарства у структури вриједности пољоп. производње за 1960. годину износило 36,2%, према 32,7% привређено петогодишњим планом.

Пољопривредна изложба заузима мала је изложбена површину од 3.000 м² затвореног простора и 5.000 м² на отвореном простору. У изложбеној дворани на врло једноставан и приступачан начин уз мноштво фотографија, цртежа, графика и бројчаних података приказани су досадашњи напори, данашње стање, успјеси и остварења наше политике у пољопривреди. Исто тако на изложби су приказани и путеви којима треба да идемо у постизању даљих циљева који произлазе из новог петогодишњег плана.

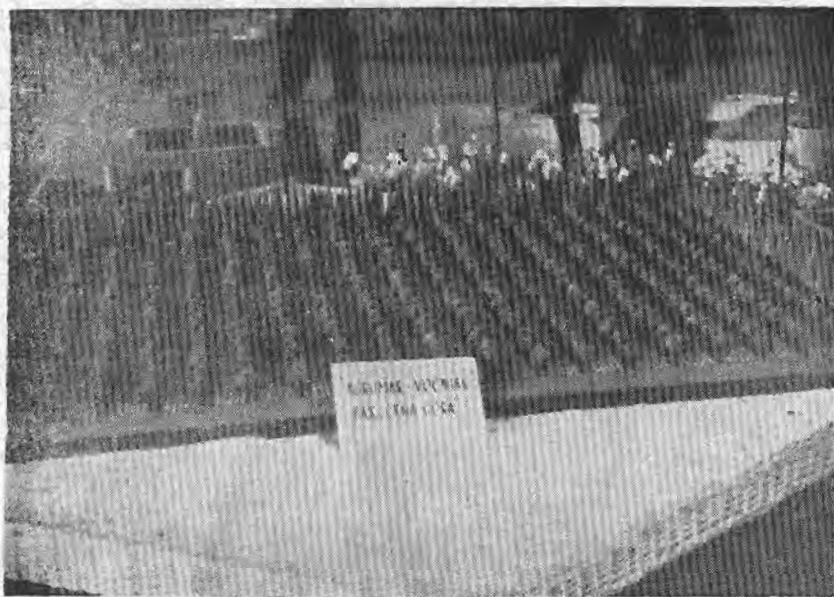
У оваквом свијетлу, а према основној концепцији организатора, на Изложби су биле заступљене скоро све гране пољопривреде, али најважније мјесто дато је ратарској производњи, која је успјела већ у 1959. години да буде за 88% већа у односу на једногодишњи просјек у периоду 1947—1959. годину. У оквиру ове гране издигнете су предности нових технолошких рјешења, крупних социјалистичких газдинстава и кооперативних односа задруга и сељака. Пошто је истакнуто да су социјалистичка газдинства основни носиоци модернизације пољопривреде, анализирани су подаци о приносима крупних социјал. газдинстава, пшенице, кукуруза и шећерне репе који су данас неколико пута већи но што су принесли индивидуалних произвађача. Тако, на примјер, у 1958. години само је П. Д. „Винковци“ остварило принос од 91,5 мц. по хектару на површини од 2 хектара. Већ 1959. године П. И. Комбинат „Београд“ и Пољопривредна школа Свилацац добивају принос од 100 мц., да би 1960. године П. И. Комбинат „Баково“ добио принос од 76,1 мц/ха, али на површини од 100 хектара. Исто тако, код кукуруза 1958. године П. И. К. „Београд“

добо је на површини од 2 хектара просјечни принос од 198,4 мц/ха, али већ годину дана касније остварују се високи приноси и на површинама од стотину хектара и опет ту предњаче крупна социјал. газдинства као што су П. И. К. „Београд“ и П. Д. „Винковци“. Код шећерне репе у 1957. години постигнут је просјечни принос од 246 мц/ха, већ 1959. године тај се принос пење на 12 вагона, а 1960. године на 13 вагона, да најзад „Беље“ и „Зрењанин“ остваре на површинама од по стотину хектара приносе од 6—8 вагона по хектару.

На интересантне податке наишли смо и код памука. Док се памук 1960. године гајио на површини од 12.000 хектара, рачуна се да ће се у 1965. години та површина повећати на 45.000. Просјечни приноси сировог памука у 1956. години били су 460 кг., 1960. године већ 620 кг., а у 1965. години се предвиђа на 2.000 кг. То није много ако се узме у обзир да су се и данас на неким мјестима постизали врло високи приноси, као, на при-

мјер, у Струмици 4.481 кг. по хектару. Данашња наша производња подмирује свега 7%, а у 1965. години се планира да ће подмиривати 25% потреба текстилне индустрије Југославије.

Из мноштва даљих података вриједно је споменути и општу потрошњу, производњу и увоз минералних ђубрива. У 1956. години утрошено је свега 448.000 тона, 1960. године већ 1.200.000 тона, а рачуна се да ће потрошња минералних ђубрива бити до 1965. године око 3.000.000 тона. Од тога на домаћу индустрију отпада у 1956. години 186.000 тона, 1960. години 280.000 тона., а 1965. године биће око 2.040.000 тона. Међутим, наше потребе тиме неће бити задовољене, јер ће и оне расти, отуда ни увоз минералних ђубрива неће бити смањен. Док смо у 1956. години увезли 291.000 тона, прошле године 661.000 тона, рачуна се да ћемо поред домаће производње, која ће бити за око седам пута већа од прошлогодисње, морати ипак увести још око 960.000 тона минералних ђубрива.

Макега угледног агрумара у Бару

У воћарству се подизањем нових плантажа на друштвеном сектору и асанацијом старих воћњака омогућује да се искрче непродуктивни засади и истовремено повећа укупан принос воћа. У Југославији се производи годишње у просјеку 105.000 вагона разног воћа, од чега 64.700 вагона шљива, а у 1965. години произвешће се око 160.400 вагона воћа од чега 80.000 вагона само шљива. Што се тиче потрошње воћа по становнику, она се креће овако: 1956. године просјечно је сваки становник Југославије трошио 32 кг. воћа, прошле године већ 47 кг. по становнику, а планом је предвиђено да потрошња по становнику у 1965. години буде 68 кг.

У повртарству се 1965. године произвело свега 138.000 вагона поврћа и 227.000 вагона кромпира; 1959. године произвело се већ 191.000 вагона поврћа и 276.000 ваг. кромпира, да би се у 1965. години произвело 250.000 вагона поврћа и 400.000 ваг. кромпира. Потрошња поврћа по становнику овако се кретала: 1960. године просјечно сваки становник је трошио 87 кг. поврћа, та цифра у 1965. години треба да се попне на 200 кг.

Сточарство је с разлогом последице ратарства најбројније заступљено на овој Изложби, јер су и овдје за последње четири године постигнути врло значајни резултати. Највећи напредак постигнут је у говедарству, гдје се уочава јака тенденција пораста бројног стања стоке. Ту видимо да је још 1957. године било укупно 4.947.000 грла говеда, од чега на социјал. сектору свега 152.000. Већ прошле године број грла се повећа она близу 5.700.000, од чега на социјал. сектору преко 500.000 грла, а на крају петогодишњег плана, дакле, 1965. године можемо рачунати да ћемо у земљи имати близу 6.500.000 грла говеда. Упоредо са порастом бројног стања стоке, много се радило и на његовој расној измјени. Док су раније на социјал. газдинствима биле у највећој мјери заступљене домаће расе говеда, последњих година расни састав измијењен је у корист високопродук-

тивних млијечних раса. Као резултат повећања бројног стања, промјене расног састава и побољшане исхране знатно је порасла и производња млијека. Док је укупна производња млијека у 1957. години била 2.309.000 литара, прошле године производња је порасла на 3.000.000 литара. Рачуна се да производња млијека до 1965. године треба да порасте на 4.300.000 литара. Такво значајно повећање производње омогућило је и повећану потрошњу млијека по становнику. На примјер: 1957. године потрошња млијека по становнику износила је 112 литара, а крајем прошле и почетком ове године достигла је око 135 литара по становнику да бисмо на крају петогодишњег плана, како се рачуна, трошили већ око 200 литара млијека по становнику. Упоредо са повећањем млијечности код крава запажен је пораст производње говеђег меса, на неким товилиштима социјал. сектора и све шира примјена интензивног това јунади у типу »baby-beef«. Још 1958. године произведено је 148.000 тона, а већ у прошлој години око 170.000 тона говеђег меса, да се 1965. године произведе 290.000 тона. Јунади и телу било је у тову 1958. године око 93.000, а већ прошле године близу пола милиона.

Свињарство карактерише врло брза промјена у расном саставу. Док је некада превладавао тип масне свиње, данас се све више шири бијела месната свиња карактеристична за интензивну пољопривредну производњу. Још 1957. године бијела свиња била је ријеткост у двориштима индивидуалних сељака, а била је прилично ријетка и на социјалистичким газдинствима. Већ 1960. године има их укупно 860.000, а крајем 1961. године преовладаваће меснате свиње уопште, док ће на социјалистичким газдинствима бити искључиво заступљене бијеле меснате свиње углавном за производњу бекона. Рачуна се да ће 1965. године у земљи бити око 4.200.000 бијелих свиња, односно 60% укупне производње.

Успјеси у овчарству приказани су кроз бројке из којих се види

пораст бројног стања и пораст производње вуне. Посебно су приказани резултати постигнути на пољу меривизације, која из године у годину обухвата све већи број оваца. Запажени су и узорци вуне како домаћих тако и меринизираних оваца.

У живинарству је запажен пораст броја живинарских фарми за производњу јаја и специјално товљених пилаци — бројлера. Нарочито велики успјеси постигнути су код производње бројлера, што у нашој земљи представља новину. Лијепо илустровано приказан је и систем исхране бројлера и трошкови производње. Успјешном приказу напретка у живинарству много су допринијеле фотографије са појединих живинарских фарми и неколико узорака производа живинарства.

Овакав видан напредак у пољопривредној производњи између осталог омогућен је улагањима које је заједница дала пољопривреди. Каква су она била и каква ће бити показују нам сљедећи подаци:

1957-60. 1961-65.
у милијардама динара

1. Опрема	137	235
2. Хидроме- лиорације	57,6	95
3. Засади	17,5	35
4. Објекти прераде и ускладиштења	19,5	60
5. Економски објекти	42,3	94
6. Стока	32,9	70
7. Остало	14,0	48
8. Рибарство	2,0	13
9. Водопривреда	19,2	30
Свега	342	680

Подаци о механизацији су нам показали да још увијек немамо довољно трактора ни прикључних машина. Док смо у 1956. години имали свега 8.560 лаких и средњих трактора, у 1960. години тај се број пење већ на 30.000, а 1965. године требало би да буде 54.500. Тешких трактора сада имамо 6.000, а у 1965. години биће их око 15.000, док прикључне ма-

шине којих сада има око 80.000 до 1965. године треба удвостручити.

На социјалистичким газдинствима производња ратарских култура механизована је данас од 30 — 60%, а у кооперацији 25 — 35%, у 1965. години механизоваће се сви радови на социјалистичким газдинствима, а у кооперацији 50 — 70%.

На отвореном дијелу Изложбе приказане су машине за комплексну механизацију, почев од основне обраде, па до убирања, транспорта и лагровања производа, а у сточарству и механизација манипулације сточном храном код исхране стоке. Ту су приказане машине намијењене свим гранама пољопривреде, не само најсавременије већ и такве које потпуно затварају процес производње на крупним социјалистичким газдинствима односно пољопривредно — индустријским комбинатима.

За овако развијену пољопривреду као и за њен перспективни развој који се планира неопходан је и одговарајући стручни кадар. Како стојимо са тиме, говоре нам ове бројке: у 39 средњих пољопривредних школа колико их има у нашој земљи било је прошле године 11.144 ученика. Поред ових, прошле године отворено је 9 виших школа за школовање техничара и погонских инжењера, 6 пољопривредних факултета похађа 7.134 студента. Од укупног броја ученика средњих школа и студената, 80% примају стипендије. Од 1958. до 1960. године 2.279 наших пољопривредних стручњака боравило је краће или дуже вријеме у иностранству ради стручног усавршавања. Наше школе, преко 5.029 ђачких задруга и са око 590.000 ученика, пружају техничко образовање сеоској омладини којој и велики број курсева и семинара допуњују стручно образовање из пољопривреде.

Што се тиче стручне штампе, у Југославији данас излази 60 задружно-пољопривредних листова са годишњим тиражом од преко 4.000.000 примјерака. Поред тога, још излази 11 часописа, а укupan тираж књига и брошура о пољопривреди износи преко 600.000

примјерака. У Југославији ради 11 радио-станица и три телевизијска центра, који емитују посебне програме за пољопривреднике, за које се предпоставља да их прати око 2.000.000 људи са села.

Ствар је нова и засада јединствена у нашој земљи. Међутим, код њих је већ експериментална фаза завршена и почињу да производе за тржиште. Овог љета код Института ће бити пуштен у погон и први

Макета Агрокомбината у Улцињу

Осим поменутог, било је још много интересантних експоната на овој Изложби. Вриједно је поменути двије макете преко којих је била заступљена пољопривреда Црне Горе. То је макета агрумара у Бару и макета будућег агрокомбината у Улцињу. Агрокомбинат у Улцињу ће на површини од 3.500 ха. производити 12.500 тона агрума, 2.000 тона сувог грожђа, 52.000 тона поврћа и преко 3.000 тона говећег меса те више од 4.000 тона пшенице и др. производа. Готово на изласку из изложбене дворане, без паноа и наслова, налази се неколико буради и сандука напуњених шљунком из кога су добро израсли парадајзи који већ цветају, краставац који је већ донио плод и гладиоле. То су хидропони Института за повртарство у Смедеревској Паланци.

стакленик те врсте у нашој земљи на површини од 500 м². У њему ће се преко љета гајити цвијеће, а зими парадајз као најрентабилнија култура.

У оквиру Сајма и Прве југословенске пољопривредне изложбе додијелене су и награде како радним колективима, који су у прошлој години постигли највише приносе, тако и појединим стручњацима који су својим радом допринијели великом успјеху оствареном у задругама, пољопривредним предузећима, пољопривредним станицама и научним установама у току последње 4 године.

Међу награђенима из наше Републике налази се Пољопривредно добро „Пљевља“ из Пљеваља, за рекордни принос пшенице од 106 мц. по хектару, који је остварен у прошлој години на површини од

1 ха. свотом од 3.000.000.— динара. Од пољопривредних стручњака на грађени су Инж. Љубо Павићевић, директор пољопривредног института — Титоград, за успјехе у организацији научно истраживачког рада у пољопривреди и Инж.

Марко Мићуновић, начелник Секретаријата за пољопривредну Црне Горе за успјехе у организацији пољопривредне службе новчаним наградама од по 300.000.— динара.

Инж. З. Радуловић

ПРИРУЧНИК О СРЕДСТВИМА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА

Интензивирање пољопривредне производње свакако да је увјетовано и ефикаснијом заштитом пољопривредних култура од болести, штетника и корова. Како се данашња заштита биља претежно проводи кемијским путем, то је разумљиво, да упоредо с унапређењем пољопривреде долази до наглог повећања потрошње кемијских средстава за заштиту биља, до чега је дошло у задњих неколико година и у нашој земљи.

Ово се повећање очитује како у порасту количине заштитних средстава, којих се сада троши у ФНРЈ преко 30.000 т. годишње, тако и у повећању асортимана ових средстава. Наиме, увођење нових, високоприносних, али мање отпорних сорти, појава резистентности за поједине инсектициде, стална појава нових биљних наметника у нашој држави, а нарочито све већа важност потпуније заштите култура у чију се производњу улажу све већа средства и напори, неминовно доводе до потребе за новим и новим заштитним средствима. Ове потребе успјешно задовољава кемијска индустрија, чији велики напредак у свијету и код нас, омогућава пољопривреди да сваке године користи низ нових, бољих и јефтинијих средстава за заштиту биља. Зато код нас има данас дозволу за промет око 330 средстава, а тај ће број из године у годину бити све већи.

Разумљиво да нагли, иако још увијек недовољни пораст потрошње средстава за заштиту биља, а поготово изванредно повећање асортимана тих средстава, увјетује појаву читавог низа нових проблема. Неправилном употребом појединих средстава каткада се постиже пот-

пуни неуспјех, може се оштетити третирана или друга култура, уништити једног, али изазвати појаву другог наметника, и коначно, нанијети штете здрављу или чак угрозити животе људи и животиња. А правилна примјена средстава за заштиту биља могућа је само онда када онај тко руководи њиховом примјеном у потпуности познаје сва својства дотичног средства.

Управо у циљу да се сваком оном тко употребљава, организира, руководи или савјетује примјену заштитних средстава, омогући детаљно познавање сваког појединог средства, Секција за заштиту биља Савеза друштава пољопривредних инжењера и техничара НРХ одлучила је издати Приручник о средствима за заштиту биља. Како би овај Приручник могао послужити и шумарима, лијечницима, ветеринарима и кемијчарима, те ће у њему бити обухваћена и примјена средстава у шумарству, токсиколошка и кемијска својства сваког средства, прва помоћ и лијечење, мјере заштите при раду итд., дакле, не само оно што треба знати код саме примјене појединог средства, већ и код његове производње и промета, као и код спречавања и лијечења тровања.

Приручник ће обрадити сва средства за заштиту биља која имају дозволу за промет у нашој држави. Како би се овај Приручник могао повремено допуњавати новим средствима, издат ће се у пластичним кесicama са апаратом који омогућује уметање нових допуна, односно вађење појединих страница. Свако ће средство (ак-

тивна твар) бити обрађено на исти начин, по поглављима, како је видљиво из текста о Алдрину који објављујемо као примјер.

Редакција Приручника састављена је од низа истакнутих стручњака за заштиту биља, као што су др. Жељко Ковачевић, др. Јосип Кишпатић, др. Милан Пањан, др. М. Андројић и други, лијечника (др. Т. Беритић), ветеринар (др. Светличкић) и кемичара (инж. Иво Малшић), док ће поред њих у изради Приручника као аутори појединих тема судјеловати двадесетак других стручњака из разних крајева наше државе.

Како би се могла одредити тиража овог издања, умољавају се сви заинтересирани да што прије пошаљу своју предбијезбу на овај Приручник на адресу: Секција за заштиту биља Савеза друштава пољопривредних инжењера и техничара, Загреб, Бериславићева 6. Будући да ће се штампати само ограничен број примјерака Приручника, важно је за сваког заинтересираниог за ово издање да пошаље ову предбијезбу. Оријентациона цијена Приручника је око 4.000 динара, а опсег око 400—500 страница.

Иск. Анте Шрекаје